

NÁVRH NA ZLEPŠENÍ PLÁNU STRATEGICKÉHO ROZVOJE LETIŠTĚ OSTRAVA

Alexandr Kapitanov
Air Transport Department
University of Žilina
Univerzitná 8215/1
010 26 Žilina

Benedikt Badánik
Air Transport Department
University of Žilina
Univerzitná 8215/1
010 26 Žilina

Abstract

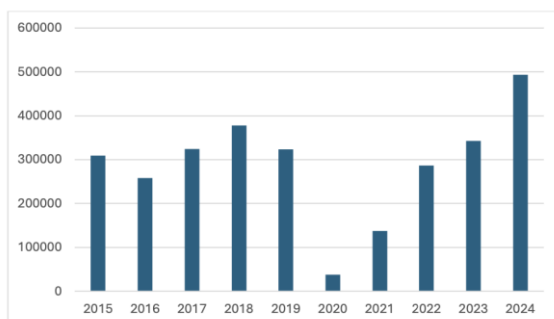
Airports are not only essential transport hubs, but also dynamic centres of economic growth, technological progress and global connectivity. While major international airports dominate global air transport, regional airports play an increasingly important role in the development of individual regions, connecting local economies with foreign markets and contributing to the diversification of air transport. This diploma thesis focuses on the strategic development of the regional Leoš Janáček Ostrava Airport. The main objective is to evaluate its current status in the aviation industry, explore its potential and propose an improved strategic development plan. This should lead to increased capacity, improved airport performance and its long-term sustainability and competitiveness. The theoretical part of the thesis discusses aspects of strategic airport management, including economic, infrastructural and technological factors that influence the operation and development of the airport. The first part of the thesis focuses on a detailed analysis of the position of Leoš Janáček Ostrava Airport within the Czech and Central European aviation market. Using methods such as benchmarking and different types of analysis, the current performance of the airport is evaluated and opportunities for its further development are identified. Based on these findings, strategic development goals are proposed, the aim of which is to achieve maximum use of the airport's potential. The results of this work can serve not only as a strategic plan for Ostrava Airport, but also as a reference model for other regional airports in the Czech Republic, which strive to strengthen their market position and long-term growth in the dynamically changing aviation industry.

Keywords

Regional airport development, Strategic planning, Performance analysis, Sustainable growth, Airport competitiveness

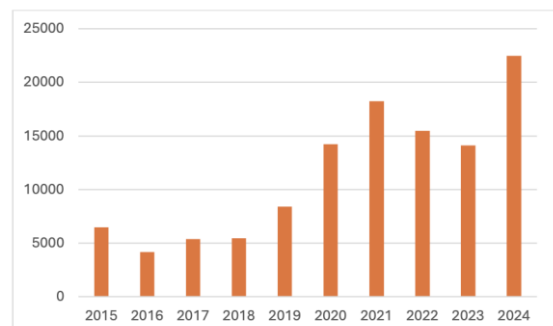
1. Úvod

Letiště Leoše Janáčka Ostrava je regionálním letištěm nacházejícím se v srdci Moravskoslezského kraje. Jeho strategická poloha v bezprostřední blízkosti významných průmyslových a logistických zón, stejně jako napojení na hlavní dopravní tepny včetně dálnice D1 a železniční sítě, mu poskytují konkurenční výhodu v rámci České republiky i širšího středoevropského prostoru. Letiště disponuje moderní infrastrukturou, včetně vzletové a přistávací dráhy o délce 3500 metrů, která umožňuje odbavovat široké spektrum letadel, včetně největších typů v civilním provozu. Přestože letiště disponuje kapacitou na odbavení více než milionu cestujících ročně, jeho reálné využití je zatím podstatně nižší. V oblasti osobní přepravy zaostává letiště za svými možnostmi i za některými srovnatelnými regionálními letišti v České republice.

Graf 1 Vývoj v počtu odbavených cestujících na letišti v Ostravě

V oblasti nákladní dopravy si naopak buduje stále pevnější pozici, přičemž se stává jedním z hlavních center cargo dopravy v zemi.

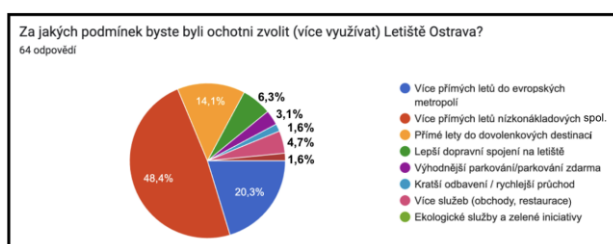
Graf 2 Vývoj v počtu odbavených tun nákladu na letišti v Ostravě

Úspěšný rozvoj letiště je zásadní nejen pro zvýšení jeho vlastní konkurenceschopnosti, ale také pro širší rozvoj Moravskoslezského regionu, který je významným průmyslovým centrem s vysokým potenciálem pro rozvoj mezinárodního obchodu a logistiky. Vzhledem k těmto faktorům je nezbytné analyzovat současnou situaci, identifikovat hlavní problémy a příležitosti a na základě toho formulovat efektivní plán strategického rozvoje, který by odpovídal aktuálním trendům v letectví a specifickým potřebám regionu. Tato práce si klade za cíl nejen analyzovat dosavadní vývoj a aktuální stav Letiště Ostrava, ale především nabídnout konkrétní návrhy na jeho budoucí směřování. Vzhledem k neustálému pokroku v oblasti letectví a změnám v cestovatelském chování cestujících i podniků je nezbytné, aby letiště dokázalo flexibilně reagovat na nové výzvy a efektivně využívat příležitosti, které se nabízejí. Strategický rozvoj letiště musí být v souladu se snahou o vyšší

ekonomickou výkonnost, udržitelnost provozu a posílení jeho postavení v rámci mezinárodní letecké dopravy.

2. Metodika a metody zkoumání

Pro vypracování komplexního návrhu na zlepšení plánu strategického rozvoje Letiště Ostrava byla použita kombinace několika výzkumných metod, které umožnily pokrýt jak kvantitativní, tak kvalitativní aspekty analyzovaného problému. Hlavním cílem bylo získat co nejucelenější obraz o vnitřním stavu letiště i o jeho postavení na trhu, a to nejen v rámci České republiky, ale i v mezinárodním kontextu. Jedním ze základních pilířů metodiky byla SWOT analýza, která slouží k identifikaci silných a slabých stránek letiště, stejně jako příležitostí a hrozeb plynoucích z jeho vnějšího prostředí. Tato metoda umožňuje systematický přístup k podstatným provozním i externím faktorům ovlivňujícím rozvoj letiště. Další využitou metodou byla PESTEL analýza, která se zaměřila na hodnocení širších makroekonomických, politických, sociálních, technologických, environmentálních a legislativních faktorů. Pro zhodnocení konkurenčního prostředí byla použita Porterova analýza pěti konkurenčních sil, která poskytla vhled do dynamiky trhu, intenzity konkurence a vyjednávací síly dodavatelů a odběratelů. Významnou součástí výzkumu bylo rovněž benchmarkingové srovnání Letiště Ostrava s jinými regionálními letišti, především s Letištěm Brno-Tuřany a Letištěm Pardubice, což umožnilo identifikovat oblasti, kde má ostravské letiště rezervy, a naopak, ve kterých je napřed. Další část výzkumu byla založena na dotazníkovém šetření mezi cestujícími, kde byly zjišťovány jejich zkušenosti, očekávání a hodnocení poskytovaných služeb. Dotazník obsahoval otázky zaměřené na frekvenci využívání letiště, preferované destinace, hodnocení komfortu a dostupnosti a identifikaci bariér, které brání vyššímu využívání letiště. Kromě dotazníku byli cestující osloveni i osobně, kde došlo k získání 31 odpovědí na základě tří formulovaných otázek pokládaným všem respondentům. Otázky se vztahovali k důvodu výběru letiště, názoru na oblasti k zdokonalení a návrhu nových vytoužených destinací z letiště.

Graf 3 Příkladná otázka z dotazníkového průzkumu týkající se podmínek využívání Letiště Ostrava

Data byla následně statisticky analyzována a byly kvalitativně vyhodnoceny otevřené odpovědi. Výsledky jednotlivých metod byly vzájemně konfrontovány a integrovány s cílem vytvořit komplexní obraz stavu a možností rozvoje Letiště Ostrava.

3. Výsledky

Analýzy ukázaly, že Letiště Leoše Janáčka Ostrava disponuje významnými přednostmi, které mohou tvořit základ jeho budoucího rozvoje. Mezi hlavní silné stránky patří nejen technické parametry letiště, jako je délka a kapacita vzletové a

přistávací dráhy, moderní terminál a kvalitní zázemí pro nákladní dopravu, ale i výhodná geografická poloha v blízkosti průmyslově rozvinutého regionu. Letiště je schopné odbavovat jak osobní, tak nákladní lety na vysoké úrovni, přičemž v oblasti cargo dopravy již nyní patří mezi nejvýznamnější centra v České republice. Slabé stránky letiště spočívají především v omezené nabídce pravidelných osobních leteckých spojení, která je ve srovnání s konkurenčními letišti nedostatečná. Tento stav je důsledkem jednak slabé marketingové propagace, jednak ne zcela efektivní komunikace s leteckými dopravci. Významnou slabinou je také relativně nízká úroveň veřejné dopravy zajišťující spojení letiště s centrem Ostravy a dalšími městy regionu, což snižuje atraktivitu letiště zejména pro méně mobilní cestující. SWOT analýza dále ukázala, že hlavní příležitosti pro rozvoj letiště spočívají v navázání nových linek do hlavních evropských uzlů, rozvoji nízkonákladových spojení a větším využitím rostoucí poptávky po cargodopravě, zejména v oblasti e-commerce. Důležitou příležitostí je také potenciál partnerství s okolními průmyslovými zónami a logistickými parky, které by mohly generovat stabilní nákladní provoz. Hrozby představují především rostoucí konkurence ze strany letišť v Polsku a na Slovensku, možné ekonomické recese ovlivňující poptávku po letecké přepravě a regulační změny v oblasti environmentální politiky. Dotazníkové šetření mezi cestujícími potvrdilo, že hlavními faktory ovlivňujícími volbu letiště jsou dostupnost přímých spojů, cena letenek, kvalita služeb a dostupnost letiště z místa bydliště. Velká část respondentů uvedla, že by Letiště Ostrava využívala častěji, pokud by nabízelo širší síť pravidelných spojení a lepší napojení na hromadnou dopravu. Výsledky ukazují, že existuje značný potenciál pro růst osobní přepravy za předpokladu implementace cílených rozvojových opatření.

Na základě výše zmíněných analýz a šetření byly formulovány návrhy jednotlivých strategických cílů.

1. Rozšíření sítě pravidelných leteckých spojení

Zvýšení počtu destinací by mělo přivést více cestujících a posílit konkurenceschopnost letiště.

2. Zlepšení veřejné dopravní dostupnosti letiště

Lepší napojení na městskou a regionální dopravu zvyšuje komfort a dostupnost pro cestující.

3. Zavedení incentivního systému pro přilákání nových dopravců

Dynamické nastavení poplatků případně sdílený marketing či počáteční finanční podpora linek může přilákat nové dopravce.

4. Posílení marketingových a komunikačních aktivit

Cílená propagace pomůže zvýšit povědomí o letišti mezi cestujícími i leteckými společnostmi. Součástí je také neustálá analýza konkurenčních letišť na jejich základě bude vylepšováno zákaznické prostředí na letišti v Ostravě.

5. Vylepšení zákaznického zážitku

Zavedení digitálních služeb a podpora současných služeb a obchodů na letišti zvýší spokojenost cestujících a zanechá lepší dojem na využití letiště.

6. Budování značky „Ostrava Gateway“

Silná značka zvýší atraktivitu letiště a jeho roli jako vstupního bodu do regionu.

7. Rozvoj nákladní dopravy

Zvýšení objemu cargo dopravy využije rostoucí poptávku v oblasti e-commerce.

8. Podpora nízkonákladových dopravců

Spolupráce s low-cost aerolinkami umožní rozšíření sítě destinací za výhodné ceny, které jsou mezi cestujícími velmi žádané.

9. Diverzifikace provozu na letišti

Zlepšení zázemí pro menší letadla přiláká nové zákazníky z oblasti byznys letectví.

10. Prohloubení spolupráce s regionálními podniky

Vazby na místní firmy mohou zajistit stabilní poptávku a obchodní využití letiště.

11. Zajištění environmentální udržitelnosti provozu

Důraz na ekologická opatření přispívá k odpovědnému a modernímu rozvoji infrastruktury, navíc ušetřené prostředky v této oblasti mohou být investovány do jiných oblastí rozvoje.

Ve srovnání s aktuálním směřováním Letiště Ostrava představují navržené strategické cíle ambicióznější a komplexnější přístup k jeho rozvoji. Zatímco současná strategie se soustředí převážně na udržení provozu v oblasti nákladní dopravy a sezónních charterových letů, návrh diplomové práce klade důraz na systematické posílení konkurenceschopnosti ve všech klíčových oblastech – od rozšíření sítě pravidelných spojení přes vylepšení služeb a zákaznického zážitku, směřování marketingových aktivit až po ekologickou udržitelnost. Zvláštní pozornost je věnována také zlepšení dopravní dostupnosti a budování značky letiště, což jsou oblasti, které dosud nebyly plně využity. Strategické cíle tedy reflektují širší potenciál letiště a ukazují cestu k jeho transformaci z doplňkového uzlu na významného hráče regionální letecké dopravy.

4. Závěr

Na základě provedených analýz lze konstatovat, že Letiště Ostrava má všechny předpoklady stát se silným regionálním hráčem v oblasti letecké dopravy, avšak jeho současné využití zdaleka neodpovídá jeho možnostem. Pro dosažení strategických cílů je nezbytné přijmout opatření zaměřená na zvýšení atraktivity letiště jak pro cestující, tak pro letecké dopravce a logistické firmy. Realizace navržených opatření by měla vést nejen k nárůstu počtu odbavených cestujících a objemu přepraveného nákladu, ale také k celkovému posílení ekonomického významu letiště pro celý region. Letiště Ostrava se tak může stát významným pilířem regionálního rozvoje a důležitým článkem ve středoevropské dopravní síti.

Reference

Kapitanov, A. (2025). *Návrh na zlepšení plánu strategického rozvoje Letiště Ostrava*. Žilinská univerzita v Žilině, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Katedra leteckej dopravy.

Ministerstvo dopravy České republiky. (2024). *Statistiky letecké dopravy za rok 2023*. Dostupné na: <https://www.mdcr.cz>

Letiště Leoše Janáčka Ostrava. (2024). *Výroční zpráva 2023*. Dostupné na: <https://www.airport-ostrava.cz>